

да си, нито съ имота си, нито съ честта си, нито съ живота си... И това се продължаваше съ стотини години и отъ нигдѣ нѣмаше надежда... Този народъ бѣше — Великиятъ Руски народъ.

Имаше и другъ народъ, народъ тъй сжщо съ милиони, тъй сжщо добъръ, благочестивъ, работливъ, пестеливъ. Съ вѣкове и този народъ тежко страдаше подъ жестоко иго. Неговата Св. вѣра се тъпчеше, неговата народностъ се унижаваше и изтрѣбваше безжалостно, неговитѣ Св. храмове се разрушаваха и оскверняваха, неговитѣ училища жестоко се прѣслѣдваха, съ имота му, труда му, честта му, съ живота му се разполагаха жестоки, неразбрани завоеватели, невиннитѣ му дѣца съ сила се изневѣряха, пращаха се на заточение, гниеа въ тъмницитѣ, висѣха по бѣсилкитѣ, измжчени, поругани, обезчестени... И това се продължаваше съ вѣкове и отъ нигдѣ нѣмаше надежда... Този народъ бѣше — нашиятъ многострадаленъ народъ... Българскиятъ народъ!

Ето картината отъ живота на два братски народа, която прѣзъ тѣзи печални дни се върти прѣдъ очитѣ ни. И виждаме, наистина, че отъ нигдѣ е нѣмало надежда за тѣзи народи, години и вѣкове сж се изминали, а отъ нигдѣ не се е явявала помощъ, отъ нигдѣ надежда и нищо не е помагало: нито тежки, нечуени страдания на милиони невинни, нито сълзи, нито молби...

Но яви се чловѣкъ великъ, чловѣкъ, на когото сърдцето бѣше пълно съ истинска любовъ къмъ злочеститѣ, на когото свещеното призвание бѣше — да направи злочеститѣ честити, робитѣ свободни. И този великъ чловѣкъ свято изпълни